

IFBLS 2004-Rapport från en gräsrot

Ja, så var man här igen, 18 år sedan sist, men Mässan var sig lik. Efter lite problem i starten för min del kunde jag och alla andra som kommit, bänka oss för invigningen. Till tonerna från svensk folkmusik kom deltagande nationers fanor in och bildade sedan en pampig fanborg framme på scenen. Invigningen blev en minnesvärd resa med hjälp av vikingarna, Noel White inledde som president för IFBLS(förra gången jag var här var det IAMLT). Nåväl, efter tal följde cirkuskonst på hög nivå och det hela avslutades med vikingakör, vi måste ju leva upp till vårt rykte som vikingaland, några isbjörnar var dock inte med. Denna vikingakör sjöng b.l.a. en svensk folkvisa, tror att Björn Skifs och hans blåblus skulle haft mycket nöje av att se denna version!

Sedan vidtog "Presidents reception" med mingel och mat, möjlighet att träffa gamla och nya bekantskaper.

På måndagen inledde Hans Rosling med en mycket engagerad och underhållande föreläsning om hälsan i världen. Han berättade även om en för mig ny sjukdom, konzo, som är en paralytisk sjukdom som är betydligt vanligare än den mer kända febersjukdomen ebola. Det är inte så svart och vitt som man tror och var har egentligen den **andra** världen tagit vägen?? Något att gå hem och fundera över.

Sedan började det eviga dilemman- att välja och att välja rätt, "om jag går lite tidigare från den föreläsningen så kommer jag nästan i tid till den andra". Så kommer nog veckan att se ut för oss alla, det är lite oroligt i både början och slutet på sessionerna, de är tålmodiga de som ska bibringa oss andra ny kunskap.

Min måndag avslutades i amöbors sällskap, en bekantskap som påbörjats i Kalmar, måste erkänna att jag tycker de är rätt listiga i sin samverkan (?) tillsammans med bakterier, den enes död den andres bröd!

På tisdag var det åter en intressant keynote lecture, denna gång om medicinsk forskning i Sverige och världen och de resurser som skapas för detta. Meningen "The development in science is faster and faster" förklarades med en jämförelse. 1982 "upptäcktes" AIDS, 1983 isolerades viruset, 1987 godkändes AZT som antiviralt medel av FDA. Februari 2003 kom första rapporterna om SARS i Kina, i mars konstaterades det att det var ett Coronavirus, i april var genomuppsättningen bestämd och utveckling av läkemedel och ev. vaccin startas. Onekligen en viss skillnad i tid!

Vi fick oss också till livs att under vår livstid förbrukar vi 50 miljoner kalorier, vilket motsvaras av 18 000 kg mat och 6 000 kg fett, något att fundera över innan nästa pizza kanske??

Dags för HIV och resistensutveckling-att bota HIV-smittade är fortfarande en önskedröm men däremot så kan man med framgångsrik behandling hålla virusnivåerna på en ej mätbar nivå. Detta i sin tur leder till en ökad livskvalité hos patienten, dock ska man hålla i minnet att HIV-viruset inte försvinner- slutar man med behandlingen kommer virus ALLTID tillbaka till mätbara nivåer. Resistensutveckling finns också på olika nivåer men med kombinationsbehandling kan man hålla viruset i schack.

Löner- det alltid lika brännbara ämnet, arbetstagaren vill ha högre lön och arbetsgivarna vill hålla igen. På patologavdelningen i Örebro har utarbetats en modell- COL-modellen; sambandet mellan kompetens,organisation och lön. Man utgår från en grundlön till denna läggs sedan poäng,ex. år i yrket, vidareutbildning, ansvar på arbetet. Dessa poäng är sedan värda x antal kronor som sedan läggs på grundlönen. Intressant att ta del av och ett mycket välbesökt ämne-stolarna räckte inte till. Det var säkert åtskilliga som tog hem papper för att fundera över och sedan visa på sina kliniker.

En ny antimikrobiell peptid verksamt mot Grampositiva bakterier fick vi höra berättas om, ännu bara prövad i musmodeller men det verkar helt fantastiskt om det även fungerar hos

manniska. **Ingen** resistensutveckling har kunnat ses och dessutom fungerar preparatet även på Herpes Simplex och Poliovirus!!

Probiotika- är det verkligen vad det utger sig för att vara i alla de födoämnen som lanseras i stora mängder på marknaden? Ja, beträffande mjölkbaserade produkter och fruktdrycker verkar det faktiskt vara så, även om märkningen är lite si och så. Men de frystorkade produkter som finns var det litet sämre med, en produkt saknade till och med bakterier helt och hållet!

På kvällen var det dags för buffé i blå hallen, nu vet jag varför den heter så, arkitekten ville återuppleva Italien men när han såg hur snyggt det blev med allt tegel, 8 miljoner stenar var och en vägandes cirka 7 kg, så ville han inte längre måla salen blå! Gyllene salen gör däremot skäl för namnet, 10 kg 23,5 karats guld på väggarna, imponerande!!!

Ny dag- nya föreläsare, dagens keynote lecture handlade om proteiner, inte riktigt mitt område men ett fascinerande projekt beskrevs "Swedish human proteome Resource". Mycket målande beskrevs arbetet med projektet i bilder och ord. När projektet är i hamn så har vi fått ytterligare en karta att navigera efter i arbetet med livets mysterier och dess uppbyggnad.

Därefter mikrobiologi- nu var jag på mammas gata, det handlade om bakteriers resistensutveckling. Detta är något som man har noterat hemma på lab också, t.ex den ökade resistensen mot Tetracyklin och Erytromycin hos grupp A och B streptokocker.

Vi fick även höra en förklaring till att en bakterie genom att byta land plötsligt byter SIR-grupp, man har helt enkelt olika brytpunkter i olika länder. Detta är något som EUCAST arbetar för att harmonisera och även metodologin vid antibiotikabestämning.

Resistensutvecklingen ser också olika ut i olika länder, i Sydeuropa har man betydligt fler resistent bakteriestammar än t.ex i Sverige. Detta kan bero på olika saker, hög antibiotikaförskrivning, "bredspektrumantibiotika", ej eget rum för patient med konstaterad MRSA eller annan bakterie. Bakterierna delar med sig till varandra av sin resistensgen, det man "är räddast för" är att enterokocker med VanA-gen ska ge denna till MRSA bakterier, då får man en obehaglig situation ur resistenshänseende.

Stress- något som de flesta känt av, i en välfylld sal så fick vi höra litet om stressens mekanismer. Interleukin-6 har man visat att den är korrelerad till psykosocial stress. En liten notering gjordes av en av deltagarna (manlig), bara två i audiotoriet var män, är detta ett kvinnoproblem?!

Ny dag, nya föreläsningar, mina fötter har numera lärt sig själva att hitta Ringvägen till Södra station så hjärnan får sova lite extra. Fast idag lurades jag lite och gick efter Årstaviken istället, Stockholm ÄR en vacker stad.

Väl framme vid målet var det SARS som framförallt intresserade mig, samma gällde för övriga kongressdeltagare visade det sig. Arrangörerna hade nog inte riktigt föreställt sig detta, vi var minst lika många som stod/satt efter väggarna och trängdes utanför dörren, för att inte tala om de som inte ens lyckades med det och på så sätt missade en utmärkt genomgång. Först berättade Ragnar Norrby om "ordningen" i epidemin, fallen, var de fanns, åtgärder man gjorde för att förhindra ytterligare spridning, m.m, m.m. Därefter tog Annika Linde vid och berättade om viruset, ett Coronavirus var det som orsakade det hela. Innan man bestämt detta hade man flera andra viruspekulanter som kanske ansetts troligare än just Corona. Därefter svek jag SARS och förflyttade mig till annan lokal för att höra om vad laboratorierna förväntar sig av de nyutbildade BMA som kommer ut på lab.

I Lund har man gjort en undersökning om just detta eftersom man planerar att ändra lite i utbildningen för att den bättre ska passa verkligheten (min kommentar, inte föreläsarens).

Man använde något som heter DELPHI-metoden, det är en helt anonym "enkät" som går ut till en expertpanel. Just detta med anonymitet var viktigt, deltagarna träffade aldrig varandra och vet inte vem som tyckte vad, det kan annars lätt bli så att om man träffas så är det "den

som talar högst och mest” som får igenom sina åsikter. Nu var man ute efter vad samtliga professioner ansåg var viktigast att de nyutbildade fått lära sig.

Därefter blev jag kvar och lyssnade hur man har gjort i USA där man uppenbarligen har ett annat sätt att förhålla sig till provsvar och information om dessa. Man har gjort en websida där alla, patienter, studenter, läkare, just ALLA kan skriva in en eller fler frågor om ett laboratoriesvar som man inte förstår, inte vet hur det ska tas, varför det tagits etc. Svar får man sedan vanligen inom 48 timmar, det är just nu 29 personer knutna till websidan som alla svarar inom sin profession (cytologi räknas inte inom samma genre så det är undantaget), man har ansvar för 1-2 dagar/vecka och föreläsaren bedömde att det tar ett par timmar varje gång. Man besvarar alla frågor även om svaret bara blir en hänvisning till t.ex. en läkare eller sjukgymnast.

Sidan är mycket använd, man har nu cirka 222 000 besök varje månad och det ökar hela tiden, vi fick adressen till denna sida, åtminstone jag ska åka hem och prova!

www.LabTestsOnline.org är adressen om någon mer är intresserad, är man dessutom intresserad av ASCLS (American society for clinical laboratory science) så är adressen dit www.ASCLS.org

Mina vänner amöborna fortsätter intressera mig och jag fick höra både nytt och gammalt om dem, en av föreläsarna hade blivit gladare om hon fått tala spanska eller i alla fall få frågorna på detta språk, men det gick riktigt bra ändå.

Så lite om Creutzfeldt-Jakobs sjukdom, det är en riktigt obehaglig och 100% dödlig sjukdom vars gåta man försöker lösa. Denna föreläsning handlade om försöken att hitta en bra markör för att upptäcka sjukdomen, i Sverige är det bara på SMI man håller på med detta (av förklarliga skäl tycker jag). Det som verkar bäst är ett neuronprotein som heter 14-3-3-protein och inte förekommer vid andra sjukdomar. Ett av symptomen hos C-J sjukdom är en snabbt framåtskridande demens och man kan i början annars tro att det t.ex. är Alzheimers disease, men där förekommer inte detta protein.

Så har det blivit sista dagen, Bodil Persson inleder med att berätta om vårt yrkes utveckling från dåtid till nutid, bara på de senaste åren har mycket förändrats i utbildningen.

Efter detta var det allergidags, något som intresserar mig av personliga skäl. Både astma och rhinit-aspekten talade man om. Åtminstone ur astma och ”hösnuve” synpunkt så har de första åren i en människas liv betydelse för om man utvecklar allergi eller inte. Att t.ex. vara med i stall eller ladugård under första levnadsåret gjorde att risken för att bli ”allergisk” minskade betydligt.

Som avslutning på min vecka gick jag för att höra om SWEDAC och dess arbete, tyvärr hade man börjat före utsatt tid så jag fick bara höra en avslutning, sådant händer!

Sammanfattningsvis har detta varit en bra vecka, med sina ”up and downs” som det mesta här i världen. Möjlighet att höra nytt och uppdatera eller fördjupa gamla kunskaper, träffa gamla och nya vänner. Fast det kommer nog att ta hela sommaren att smälta allting som varit under veckan!! Tack till Riksföreningen för mitt stipendium som gjorde det möjligt att åka och tack till min arbetsgivare, mikrobiologen Örebro som snällt betalade för mitt boende (med tanke på vädret som var det enda som var ständigt ”down” under veckan, hade det varit kyligt att campa!)

/Karin Hörlin, Örebro